

St.prp. nr. 50

(2002–2003)

Anskaffelse av Taktisk Data Link-16 (TDL-16)

*Tilråding fra Forsvarsdepartementet av 28. mars 2003,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Innledning

I denne proposisjonen legger regjeringen frem forslag om å anskaffe Taktisk Data Link-16 til Fridtjof Nansen-klasse fregatter og F-16 Mid Life Update (MLU) fly. Forsvaret er i ferd med å orientere seg mot et nettverksbasert forsvar. Det er i denne sammenheng behov for å anskaffe TDL-16 som et felles system for overføring av sanntidsdata mellom Forsvarets enheter og våpenplattformer. Økt tempo og presisjon i operasjonene stiller strenge krav til beslutningsgrunnlaget og til de våpensystemer som i dag blir benyttet nasjonalt og i NATO. Forsvaret må være i stand til å operere effektivt sammen med allierte styrker både ute og hjemme, og bidra aktivt til å løse hele spektret av NATOs oppgaver. TDL-16 vil være et viktig bidrag til å sikre norske bakke-, sjø- og luftstyrker en komplett kapasitet, som i tiden fremover vil sette dem i stand til å inngå i et integrert stridsmiljø nasjonalt og med andre NATO-land.

NATO-toppmøtet i Praha vedtok forpliktende tiltak for å øke alliansens militære evne gjennom ulike moderniseringstiltak, herunder nye og forbedrede kapasiteter (Prague Capabilities Commitment – PCC). Innføring av TDL-16 må også sees i lys av PCC hvor bidrag til å oppnå kommando-

kommunikasjons- og informasjonsoverlegenhet samt å forbedre evnen til operativt samarbeid og effektivitet i kamp er blant de forpliktende satsningsområdene.

Det planlegges å integrere terminaler på ulike plattformer som nye fregatter, kampfly, DA 20 Jet-Falcon, NASAMS (bakke-til-luft rakettluftvern), 6. divisjonskommandos mobile kommandoplass (TACCP) etc.

2 Historikk

Prosjektet TDL-16 ble omtalt i St.prp.nr. 1 (2002–2003) under *Prosjekter i konsept-, definisjons- eller utviklingsfasen*. Ettersom systemet skal integreres på en rekke ulike våpenplattformer på tvers av forsvarsgrenene, er det anbefalt at anskaffelsene foretas under et totalprogram som vil forenkle så vel anskaffelse som drift og vedlikehold. En vellykket integrering av terminalene på de ulike plattformene, som er i forskjellige faser av sitt livsløp, krever individuell tilnærming og tidsfasing. Det vil derfor bli etablert delprosjekter som ivaretar innføringen på de ulike plattformene. Totalprogrammet omfatter det antall terminaler som Forsvaret i dag med sikkerhet vil ha behov for og som bidrar

til et nettverk. Et eventuelt fremtidig behov for ytterligere terminaler, som følge av utviklingen av systemets bruksområde, vil bli finansiert enten som selvstendige oppgraderingsprosjekter eller som en del av fremtidige nyanskaffelser.

3 Deling av totalprogrammet i delprosjekter

Programmet vil bestå av et hovedprosjekt med to delprosjekter. Hovedprosjektet vil ivareta en helhetlig innføring av TDL-16 i Forsvaret, og de to delprosjektene ivaretar anskaffelse av TDL-16 til fregatter og en forsert delanskaffelse til kampfly. Beslutning om anskaffelse, bevilgning av midler, bestilling og levering av terminaler til Fridtjof Nansen (FN) -klasse fregatter og F-16 MLU flyene er tidsmessig kritisk slik det er redegjort for i det etterfølgende. Totalanskaffelsen har en antatt ramme på i alt 1825 millioner kroner og forventes gjennomført i perioden 2003–2008.

- Delprosjekt TDL-16 for fregatt omfatter anskaffelse av fem TDL-16 terminaler for de fem fartøyene av FN-klassen. For å redusere kostnadene er det viktig å forsere anskaffelsen. Dermed kan test av TDL-16 systemet inngå som en del av testprogrammet for integrering av fregattens våpen-kontrollsystem og den øvrige programvare på fregattene, mens de er under bygging, og hvor testmiljøet som etableres for formålet er tilgjengelig.
- Delprosjekt TDL-16 for F-16 MLU flyene omfatter en forsert anskaffelse av 20 TDL-16 terminaler, som vil bli montert på de første flyene som skal gjennomgå en planmessig oppgradering av flyenes programvare, den såkalte M3-oppgradering. Denne oppgraderingen starter i begynnelsen av mai 2004. Flyene tas da inn til vedlikeholdsorganisasjonen. Det er økonomisk fordelaktig å montere TDL-16 terminalene samtidig med M3-oppgraderingen. Besparelsen ved å forsere anskaffelsen og kjøre disse to prosjektene samtidig er kalkulert til totalt 170 millioner kroner. Det planlegges med at de resterende terminalene for F-16 MLU flyene blir anskaffet slik at de tidsmessig er tilgjengelige for montering på resten av F-16 MLU flåten etter hvert som M3-oppgraderingen skrider frem. Dette innebærer at Forsvaret vil ha en skvadron F-16 MLU operativ med TDL-16 i løpet av 2005.
- De resterende 40 terminaler til de øvrige F-16 MLU flyene og bakkeorganisasjonen vil bli anskaffet innenfor rammen av hovedprosjektet i

likhet med TDL-16 til andre plattformer i Forsvaret. Så snart totalprogrammet er ferdig utviklet og kvalitetssikret vil regjeringen legge dette frem for Stortinget.

4 Anskaffelseskostnader og finansiering

Finansiering

- Delprosjekt TDL-16 til F-16 MLU flyene, 20 terminaler, finansieres ved å øke rammen på prosjekt 7510 Mid Life Update med i alt 115,0 millioner kroner
- Delprosjekt TDL-16 til FN-klasse fregatter finansieres ved å øke rammen på prosjekt 6088 Nye Fregatter med i alt 480 millioner kroner.

Prosjektgjennomføringskostnader

Disse kostnadene er en del av prosjektets kostnadsramme, men hører inn under en annen kostnadsart og føres derfor over en annen budsjettpost enn investeringsutgiftene.

Usikkerhet

- Ekstern analyse av usikkerheten i et prosjekt er påkrevd for alle Forsvarets kategori-1 prosjekter, dvs. investeringsprosjekter som har en kostnadsramme på 500 millioner og mer, eller som av andre grunner anses som spesielt viktige. I dette tilfellet økes rammen på to eksisterende kategori-1 prosjekter selv om kostnadsrammene hver for seg ligger lavere enn 500 millioner. De to delprosjektene må i forhold til usikkerhet vurderes som en del av totalprogrammet som vil bli et kategori-1 prosjekt.
- Firma HolteProsjekt har utført usikkerhetsanalyse på begge delprosjektene. Slutt-rapport ble fremlagt 10. januar 2003.
- Rapporten inkluderer usikkerhetslementer knyttet til blant annet kontraktsbestemmelser, fremdrift, ressurstilgjengelighet, funksjonelle avvik, integrasjon av systemer og prosjekter.

Tabell 4.1 Anskaffelseskostnader (mill. kr)

Delprosjekt TDL-16 til F-16 MLU, 20 terminaler	115,0
Delprosjekt TDL-16 til FN-klasse fregatter	480,0

Det legges vekt på å definere suksesskriteria for prosjektet.

- HolteProsjekt trakk følgende konklusjoner: Basert på en anbefalt finansieringsramme på hhv. 115,0 og 480,0 millioner kroner for delprosjektene er det 85% sannsynlighet for at rammene hver for seg ikke overskrides.

5 Anskaffelse av nye FN-klasse fregatter – varsling om tilleggsprosjekter for å tilpasse fregattene til nye operative krav

Stortinget vedtok i St.prp. nr. 48 (1999–2000) anskaffelse av fem nye fregatter innenfor en ramme på 14 066 millioner kroner (kroneverdi pr. juni 2000). Prosjektrammen og usikkerhetsavsetningen ga ikke rom for tilpasninger til eventuelle endringer i teknologi og trusselbilde i gjennomføringsperioden for prosjektet (2000–2010). I sin behandling av Innst. S. nr. 207 (1998–99) uttalte Forsvarskomiteen at Stortinget skulle informeres dersom det oppsto usikkerhet knyttet til prosjektets kostnad, fremdrift eller ytelse.

De vedtak som ble fattet på NATO-toppmøtet i Praha vil akselerere utviklingen innen alliansen på de hovedområder hvor man så det nødvendig å øke den militære evnen. Det medfører nye kapasitetskrav til norske styrkebidrag hva gjelder evne til operativt samarbeide og effektivitet i kamp i tillegg til bl.a. kommando-, kommunikasjons- og informasjonsoverlegenhet. Kapasiteter som kan møte de nye kravene er i ulike stadier av utredning og derfor beheftet med en del usikkerhet. Forsvarsdepartementet finner det imidlertid riktig å benytte anledningen til allerede nå å gi en kort beskrivelse av kapasitetene og merbehovene. De prosjekter som er kommet lengst i utredningsprosessen er:

5.1 Satelittkommunikasjon (SATCOM)

SATCOM er nødvendig for å møte nye krav til utveksling av informasjon mellom mobile enheter, og mellom mobile enheter og kommandoorganisasjonen på land, nasjonalt og under internasjonale operasjoner. SATCOM vil også være en bærer for data fra TDL-16 når fartøyene opererer i områder hvor jordbasert kommunikasjon ikke er mulig. Innføring av SATCOM vil bli foreslått finansiert ved en økning av totalrammen for fregattprosjektet.

5.2 Evolved Sea Sparrow Missile (ESSM) – økning av missilets stykkpris

ESSM vil være fartøyenes primære våpen mot lufttrusselen. Utviklingen av ESSM har skjedd gjennom et konsortium som består av de fleste NATO-landene. Ved starten av denne utviklingen i 1995 forpliktet de deltakende nasjonene seg til å anskaffe et visst antall missiler. Grunnet endrede nasjonale forutsetninger i perioden 1995–2002 har flere av landene endret sine anskaffelsesplaner. Dette medfører at stykkprisen for missilet vil kunne øke vesentlig. Innen 2005 må det derfor tas en avgjørelse om hvorvidt Norge skal opprettholde den opprinnelige anskaffelsesplanen (med de ekstrakostnader det vil innebære), eller om det vil bli nødvendig å anskaffe færre missiler. ESSM inngår i den tidligere godkjente rammen for fregattprosjektet. Regjeringen vil komme tilbake til denne saken med en anbefaling på et senere tidspunkt.

5.3 Andre behov under utredning

I tillegg til SATCOM og ESSM er det fremkommet andre mulige behov som befinner seg i en tidlig utredningsfase. Det er derfor på nåværende tidspunkt stor usikkerhet med hensyn til omfang og kostnader. Det er heller ikke avklart om det er behov for å materialisere prosjektene for å oppnå den ønskede operativitet på fregattene, eller om behovene kan gis prioritet i forhold til andre planlagte materiellanskaffelser. De behov som befinner seg i denne utredningsfasen er:

5.3.1 Etterretningskapasitet

Det vurderes å tilføre Fridtjof Nansen-klasse fregatter en etterretningskapasitet for å møte nye trusler og ivareta oppgaver som bla. tiltak mot asymmetrisk krigføring. Dette vil være et viktig bidrag til å kunne beskytte egne og allierte avdelinger gjennom tidlig varsling. Fartøyene vil i et tidlig stadium av byggeprosessen kunne forberedes for senere montering av det spesiell utstyret det vil være behov for.

5.3.2 Test og verifikasjon

Fregattene skal gjennomgå et omfattende test- og verifikasjonsprogram etter levering. Det er indikasjon på at dette kan bli noe mer omfattende enn først antatt.

5.3.3 *Initiell utdanning og dokumentasjon*

Det er oppstått usikkerhet med hensyn til gjennomføring av den initielle utdanningen som inngår som en del av prosjektet. Det vurderes om kapasiteter må kjøpes eksternt eller om utdanningen i sin helhet kan gjennomføres i Forsvaret som planlagt. Det samme gjelder produksjon av dokumentasjon og utdanningsmateriale.

De forannevnte kapasiteter kan utløse behov for øking av kostnadsrammen for fregattprosjektet.

Forsvarsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om anskaffelse av Taktisk Data Link-16 (TDL-16).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om anskaffelse av Taktisk Data Link-16 (TDL-16) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak om anskaffelse av Taktisk DataLink-16 (TDL-16)

I

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til:

- å øke rammen for prosjekt 6088 med 480 millioner kroner og å anskaffe TDL-16 terminaler til Fridtjof Nansen-klasse fregatter.
 - å øke rammen for prosjekt 7510 F-16 MLU med 115 millioner kroner og å anskaffe TDL-16 terminaler til F-16 MLU fly (20 terminaler).
-
-

